

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/259/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7616215558
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7616215558.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a sudkýň JUDr. Viery Bodnárovej a JUDr. Táne Veščičikovej v spore žalobkyne: X.. W. Q., S.. XX. XX. XXXX, M. W. V. S. W., U. XXXX/XX, zastúpenej Mgr. Vandou Durbákovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Krivá 23, proti žalovanému: Mesto Spišská Nová Ves, so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Radničné námestie 7, zastúpeného Beňo & partners advokátska kancelária s.r.o., so sídlom v Poprade, Nám. sv. Egídia 93, o nemajetkovú ujmu v súvislosti s porušením zásady rovnakého zaobchádzania, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 23. 03. 2017 č.k. 8C/268/2016-523 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 19. 04. 2017 č.k. 8C/268/2016-546 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom.

N e p r i z n á v a stranám právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len "súd prvej inštancie") rozsudkom výrokom I. rozhodol, že žalovaný sa svojím konaním dopustil vo vzťahu k žalobkyni porušenia zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu jej etnickej príslušnosti. Výrokom II. uložil žalovanému povinnosť do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku zaslať doporučené žalobkyni na adresu jej trvalého pobytu list v tomto znení: "Vážená pani X.. Q., týmto sa Vám ospravedlňujeme za diskriminačné konanie Mesta Spišská Nová Ves v súvislosti s priebehom a výsledkami výberového konania zo dňa XX. XX. XXXX, kedy ste rozhodnutím výberovej komisie napriek tomu, že ste spĺňali nami vyhlásené a požadované kritéria neboli zaradená medzi úspešné uchádzačky a následne ste neboli prijatá na uvedenú pracovnú pozíciu. Takýto zásah do Vašich práv bol protiprávny a ja sa Vám v mene Mesta Spišská Nová Ves zaň touto cestou hlboko ospravedlňujem". Výrokom III. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 2.500,- eur, ktorá jej vznikla v súvislosti s porušením zásady rovnakého zaobchádzania pri prístupe k zamestnaniu, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Výrokom IV. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Výrokom V. rozhodol, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %. Dopĺňacím rozsudkom uložil žalovanému povinnosť nahradiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Spišská Nová Ves trovy konania v rozsahu 50 %. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Spišská Nová Ves súdny poplatok vo výške 141 eur do 36 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci v zmysle článku 12 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 ods. 1, § 2a ods. 1 - 4, ods. 11 písm. b/, § 6 ods. 2 písm. a/, § 9 ods. 2 - 4, § 11 ods. 1, ods. 2 zákona č. 365/2004 o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), (ďalej len „zákon č. 365/2004 Z.z.“) vzal za preukázané, že na základe výzvy na predkladanie

žiadosti o nenávratný finančný príspevok OP ZaSI-FSR-2009/2.1/09, zverejnenej dňa 23. 12. 2009 Fondom sociálneho rozvoja v rámci operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia sa dňa 19. 10. 2011 uskutočnilo výberové konanie na dve pracovné pozície a to konkrétne na obsadenie troch miest sociálneho pracovníka a jedného miesta asistenta sociálneho pracovníka. Výberové konanie bolo vyhlásené a organizačne zabezpečované žalovaným, ako oprávneným prijímateľom nenávratného finančného príspevku, pričom postup pri jeho realizácii, náležitosti, ktoré má obsahovať oznam, zloženie a postup výberovej komisie, jej rozhodovanie, zápis z konania, ale i kritéria pre výber sociálneho pracovníka a to kvalifikačné predpoklady, ďalšie kritéria a niektoré výhody boli upravené v externom pokyne FSR č. 6/2010 - Príručka pre prijímateľa. V bode 3.1.4 externého pokynu bolo uvedené, že výberová komisia uskutoční osobný pohovor s uchádzačmi, ktorí spĺňajú predpoklady, ktorým overí ich spôsobilosť na vykonávanie daných funkcií a na základe tohto zostaví poradie úspešných uchádzačov. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný síce kritéria pre výber sociálneho pracovníka prevzal z uvedeného pokynu, avšak výhody zúžil z piatich príkladmo uvedených na dve, pričom vylúčil napriek tomu, že išlo o prácu takmer výlučne s marginalizovanou rómskou komunitou, príslušnosť uchádzačov k rómskemu etniku, účasť na predchádzajúcich vzdelávacích a komunitných aktivitách a znalosť jazyka cieľovej skupiny. Ako samostatne hodnotenú časť výberového konania žalovaný zaradil písomný test. Už z uvedeného zúženia "výhod uchádzačov" výberového konania Mestom Spišská Nová Ves oproti "výhodám" uvedeným v externom pokyne FSR č. 6/2010 možno podľa názoru súdu prvej inštancie dôvodne usudzovať, (teda nie bez pochybností ustáliť), že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania mohlo dôjsť, už v štádiu prípravy výberového konania.

3. Keďže predmetom konania je spor, týkajúci sa porušenia zásady rovnakého zaobchádzania žalovaným vo vzťahu k žalobkyni, následne súd prvej inštancie zameral dokazovanie na skúmanie zákonnosti priebehu samotného výberového konania. Do výberového konania na pozíciu sociálneho pracovníka sa prihlásilo 10 uchádzačov, pričom niektorí z nich pracovali u žalovaného v predchádzajúcom projekte, ďalší mali skúsenosti z rovnakých projektov z iných miest a obcí. Výberová komisia bola trojčlenná, zložená zo zástupcu prijímateľa - E.. Q., úradu práce, soc. vecí a rodiny - F.. W. a úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity - E.. Z., ako strategických partnerov, a podľa pokynu Fondu sociálneho rozvoja iba títo mali právo rozhodovať. Prítomné však boli i ďalšie osoby a to E.. Q., ako zapisovateľ a Q.. V., ako prísediaci. Z predložených listinných dôkazov, najmä zo stanoviska E.. Z. ku sťažnosti žalobkyne zo dňa 1.12.2010 (čl. 70), jej svedeckej výpovede na pojednávaní dňa 14.3.2012, svedeckej výpovede zástupcu primátora žalovaného Q.. V., ako aj z výpovede samotného E.. Q. z toho istého dňa vyplynulo, že napriek tomu, že E.. Q. ako zapisovateľ nemal právo hlasovať a zasahovať do výberového konania, v jeho priebehu odpovedal na otázky členov komisie týkajúce sa uchádzačov, ktorých poznal, adresoval im hodnotiace úsudky. Podľa vyjadrenia E.. Z.Z. na adresu žalobkyne uviedol, "že za akýchkoľvek podmienok (prijatia či neprijatia) budú s p. Z. problémy". Toto zasahovanie do výberového konania zo strany štvrtej osoby taktiež podľa názoru súdu prvej inštancie evokuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, najmä v situácii, keď osobnostné predpoklady uchádzačov na výkon funkcie boli bodované samostatne, jednotlivými členmi komisie, ktorých názor mohol byť týmto spôsobom výrazne ovplyvnený. Rovnako možno za konanie v príkrom rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania považovať konanie vo vzťahu k neúspešnej uchádzačke L. M., ktorej bolo ešte umožnené pred výberovým konaním vybrať si preferovanú pracovnú pozíciu (uchádzala sa o pozíciu sociálneho pracovníka i asistenta sociálneho pracovníka) a po neúspechu vo výberovom konaní jej bolo žalovaným ponúknuté pracovné miesto "referent sociálnych vecí" s totožnou pracovnou náplňou, ako sa obsadzovalo v rámci vyhláseného projektu, čo potvrdila i ona samotná vo svojej výpovedi.

4. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobkyňa splnila svoju povinnosť vyplývajúcu jej z ust. §11 ods. 1 zák. č. 365/2004 Z.z., keď uniesla dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania týkajúceho sa jej osoby, a to už v štádiu určovania kritérií a výhod výberového konania, následne transparentnosti samotného výberového konania, resp. i konaním žalovaného bezprostredne po ňom. Týmto sa v súlade s ust. § 11 ods. 2 zák. č. 365/2004 Z.z. presunula povinnosť dôkazného bremena na žalovaného. Žalovaný v konaní neprodukoval žiadne nové dôkazy na preukázanie tvrdení, nevyvrátil pochybnosti o tom, že žalobkyňa nediskriminoval a neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania. Racionálnymi argumentmi nevysvetlil zúženie výhod výberového konania, ani existenciu preukázaných zásahov iných osôb, konkrétne E.. Q. na rozhodnutie výberovej komisie, ktoré malo negatívny dopad na osobu žalobkyne, napriek tomu, že táto mala preukázateľne vyššie vzdelanie, ako dve úspešné uchádzačky i

dlhšiu prax. Skutočnosť, že žalobkyňa je príslušníčkou rómskeho etnika a ovláda rómsky jazyk ako jazyk materinský, by bola veľkou devízou pri sociálnej práci takmer výlučne s rómskou komunitou. Túto výhodu však žalovaný do vypísaného výberového konania bez racionálneho vysvetlenia nezarádil. Žalovaný presvedčilo nevyvetlil preferenčné zaobchádzanie s L. M., ktorú aj po neúspechu vo výberovom konaní uprednostnil pred žalobkyňou. Žalobkyňu napriek jej umiestneniu na 4. mieste vo výberovom konaní do pracovného pomeru neprijal. L. M. mala preukázateľne nižšie vzdelanie i kratšiu prax ako žalobkyňa. Vzhľadom k týmto zisteniam konštatoval, že žalovaný neunesol svoju časť dôkazného bremena, preto žalobe vyhovel. Výrokom I. a II. preto vyslovil, že žalovaný sa svojím konaním dopustil vo vzťahu k žalobkyni porušenia zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu jej etnickej príslušnosti a uložil žalovanému zaslať žalobkyni doporučené na adresu jej trvalého pobytu list v znení uvedenom vo výroku II. rozsudku.

5. Pokiaľ ide o dôvodnosť peňažného zadosťučinenia vo forme náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú uplatnila žalobkyňa podľa § 9 ods. 2, 3 zák. č. 365/2004 Z.z. súd prvej inštancie vychádzal z toho, že prípadné priznanie finančného zadosťučinenia nemá kompenzovať škodu, ktorá žalobkyni neúspechom vo výberovom konaní vznikla, ale zmierniť nedôvodný zásah do jej osobnostných práv garantovaných zákonnou úpravou, predovšetkým ústavou a vnútroštátnymi zákonmi, ako aj medzinárodnými dohodami, predovšetkým Dohovorom o odstránení diskriminácie. Iba samotné konštatovanie, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania týkajúcej sa osoby žalobkyne a následné ospravedlnenie podľa názoru súdu prvej inštancie nie je dostačujúcim a adekvátnym, pretože konaním žalovaného došlo k zásahu do ľudskej dôstojnosti žalobkyne. Akákoľvek diskriminácia je pre dotknutú osobu objektívne ponižujúca a bolestná. Peňažné zadosťučinenie má plniť nielen kompenzačnú a satisfakčnú funkciu, ale aj funkciu sankčnú a zároveň má pôsobiť na povinný subjekt preventívne, aby sa do budúcnosti diskriminačnému konaniu vystríhal a nedopúšťal, pretože ide o konanie obzvlášť nebezpečné a spoločensky neprípustné. Po týchto úvahách súd prvej inštancie priznal žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.500 eur, ktorá je adekvátna na zmiernenie následkov spôsobených žalobkyni a zároveň dostatočne sankčne bude pôsobiť na žalovaného. V prevyšujúcej časti uplatnenej nemajetkovej ujmy žalobu ako nedôvodnú zamietol.

6. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 2 C.s.p. vychádzajúc z čiastočného úspechu strán sporu. Vyslovil, že žalobkyňa má nárok na náhradu 50 % z trov konania. Žalobkyňa v žalobe uplatnila nárok na určenie, že sa k nej žalovaný dopustil diskriminačného konania, uplatnila nárok na písomné ospravedlnenie a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000,- eur. Úspešnou bola čo do určovacieho výroku a výroku o povinnosti žalovaného ospravedlniť sa, rovnako ako aj v polovici uplatnenej nemajetkovej ujmy. Úspech žalobkyne tak predstavuje 75 %, preto pri zohľadnení jej neúspechu vo výške 25 % má nárok na náhradu trov vo výške 50 % (75 % mínus 25 %).

7. Proti tomuto rozsudku v spojení s dopĺňacím rozsudkom a to (len) voči jeho zamietavej časti a voči výroku o trovách konania v zákonnej lehote podala odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhla, aby rozsudok v napadnutých výrokoch zmenil tak, že uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 5.000 eur a prizná žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Alternatívne navrhla, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uplatnila náhradu trov odvolacieho konania. V dôvodoch odvolania poukázala na to, že peňažné zadosťučinenie za diskrimináciu má plniť nielen kompenzačnú funkciu, ale aj funkciu sankčnú, resp. preventívnu, keďže zásah do osobnostných práv je občianskoprávnym deliktom. Má odrádzať porušovateľov chránených práv a ich možných nasledovníkov od protiprávneho správania v budúcnosti. Toto vyžaduje, aby sa jednalo o sankciu dôraznú a dostačujúcu. Podľa ustálenej judikatúry najmä českých súdov je zrejmé, že diskriminačné konanie v značnej miere znižuje ľudskú dôstojnosť dotknutej osoby, preto sú splnené predpoklady aj pre náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. S poukazom na čl. 15 Smernice Rady 2000/43/ES zo dňa 29. 6. 2000 stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odradzujúce, čo v prípade žalobkyne spĺňa priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v uplatnenej výške. Žalobkyňa sa v plnej miere stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie, že akákoľvek diskriminácia je pre dotknutú osobu objektívne ponižujúca a bolestná, že v danej veci boli splnené zákonné predpoklady na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nestotožňuje sa však so záverom, že adekvátnou náhradou je suma nemajetkovej ujmy vo výške 2.500 eur. Súdom použité ust. § 9 ods. 3 zákona č. 365/2004 Z.z. bolo potrebné vykladať širšie, v spojení so Smernicou Rady 2000/43/ES zo dňa 29. 06. 2000 a ktorá bola zákonom č. 365/2004 Z.z. aproximovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky. Medzinárodné

dokumenty a Smernice Európskej únie, ktorými je Slovenská republika viazaná vyžadujú, aby sankcie za diskriminačné konanie boli účinné, primerané a odstrašujúce. Súd prvej inštancie však európske a vnútroštátne normy aplikoval nedostatočne. Pri určení výšky bolo potrebné prihliadnuť na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a všetky okolnosti, za ktorých k jej vzniku došlo. Odôvodnenie súdu ohľadom zníženia výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy je vágne a nedostatočné. Úvaha súdu v tomto smere nie je dostatočne zdôvodnená. Z tejto úvahy nie je možné vyvodiť, či súd prvej inštancie uplatnil zásady primeranosti zadosťučinenia z hľadiska jeho účelu, zásadu individualizácie sankcie a v neposlednej rade zásadu preventívnosti. V danom prípade nie je možné konštatovať, že by súdom priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavovala sumu, ktorá by dostatočne odrádzala či žalovaného alebo iné diskriminujúce osoby od opakovania diskriminačného konania v budúcnosti. Súd neprihliadol ani na tú skutočnosť, že išlo o diskriminačné konanie v oblasti prístupu k zamestnaniu zo strany orgánov samosprávy. Nezhľadnil, že nejde v našej spoločnosti o jav ojedinelý, že Rómovia a Rómky sa často stretávajú s diskriminačným zaobchádzaním v prístupe k zamestnaniu. Je preto nevyhnutné, aby uložená sankcia bola dôrazná a zohľadňovala aj tieto osobitosti. Pokiaľ ide o výrok o trovách konania má za to, že ak súd vyhovel žalobe, čo do základu jej nároku, bolo potrebné priznať žalobkyňu plnú náhradu trov konania.

8. Proti tomuto rozsudku v spojení s dopĺňacím rozsudkom, okrem výroku v zamietavej časti podal v zákonnej lehote odvolanie aj žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/, h/ C.s.p. a odvolaciu súdu navrhol, aby rozsudok v napadnutej časti zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne. Uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. V dôvodoch odvolania poukázal na to, že v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 01. 12. 2015 nebol vyslovený právny názor ohľadom merita sporu, t.j. v otázke, či je žaloba dôvodná. Išlo len o otázku posudzovania dôkazov v prospech a neprospech oboch strán sporu. Len týmito právnymi názormi bol preto súd prvej inštancie viazaný. V otázke dôvodnosti žaloby, teda či došlo k diskriminácii žalobkyne alebo nie nebol zrušujúcim rozhodnutím vyslovený žiaden právny názor. Súd prvej inštancie sa dôsledne neriadil názorom odvolacieho a ústavného súdu, keď tentoraz vyhodnotil len dôkazy v prospech žalobkyne a dôkazmi v prospech žalovaného sa nezaoberal. Súd sa nevyporiadal s obranou žalovaného uvádzanou v priebehu konania, osobitne vo vyjadrení zo dňa 23. 01. 2017 a na pojednávaní dňa 23. 03. 2017. Žalovaný uviedol, že znalosť rómskeho jazyka nebola povinným kritériom určeným Fondom sociálneho rozvoja, preto žalovaný nebol povinný toto kritérium aplikovať. Znalosť rómskeho jazyka je rasovo a národnostne neutrálnym kritériom, pričom rómštinu ovládajú nielen rómski, ale aj nerómski uchádzači. Pokiaľ ide o p. L. M., táto bola prijatá do pracovného pomeru na úplne inú pozíciu, než pred predmetným výberovým konaním. Testové otázky boli rovnaké pre všetkých uchádzačov. Výberové konanie neobsahovalo priamy ani nepriamy diskriminačný prvok, čo bolo preukázané vykonaným dokazovaním, a to výsluchom svedkov Q., V., W., Z., Q. a samotnej žalobkyne. Konanie E.. Q. nenesie žiadne známky diskriminácie pre etnický pôvod a mohlo byť len dôvodom pre určenie neplatnosti výberového konania. Žalovaný sa bránil aj tým, že zameraním terénneho pracovníka nemala byť len práca s rómskou menšinou, ale aj s inými znevýhodnenými občanmi, a teda znalosť jazyka nebola nevyhnutnou podmienkou pre túto prácu. Súd prvej inštancie sa však s týmito námietkami žalovaného nevyporiadal. Odôvodnenie tak nie je dostatočne presvedčivé. Je pravdou, že dôkazné bremeno v tomto druhu konania spočíva na žalovanom, ktorý túto povinnosť aj splnil. Táto povinnosť však nezabavuje žalobkyňu povinnosti tvrdenia. Žalobkyňa je pre úspech v spore povinná zrozumiteľne uviesť, ktorá súťažná podmienka spôsobila nepriamo diskrimináciu vo vzťahu k jej príslušnosti k rómskemu etniku. Poukázal na to, že žalobkyňa dôvody diskriminácie neustále menila, pričom žiaden konkrétny dôvod neuviedla. Osobná antipatia členov komisia, zameranie testových otázok, postoj svedka Q. a neskoršie zamestnanie p. M. nemôžu byť dôvodom diskriminácie pre príslušnosť k rómskemu etniku. Tieto môžu byť dôvodom len pre určenie neplatnosti výberového konania. Súd prvej inštancie nepochopil princíp diskriminácie pri výberovom konaní, kde určitý skrytý diskriminačný prvok je zámerne stanovený tak, aby určitým uchádzačom znemožnil uspieť. Znalosť alebo neznalosť rómštiny preukázateľne nebola prekážkou na úspech v konaní. Žalobkyňa sa len sťažuje na to, že nebola vybraná, i keď mala na danú prácu podľa nej lepšie predpoklady, ako iní uchádzači. Uvádza tiež, že na danú prácu je vhodnejší róm ako neróm.

9. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného zotrvala na svojej odvolacej argumentácii a poukázala na to, že odvolanie podané žalovaným nespĺňa zákonom dané náležitosti v zmysle ust. § 363 C.s.p., keď v ňom nie je uvedené, v akom rozsahu napáda rozsudok. Stotožnila sa s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie. Podľa jej názoru dospel k správne mu záveru, že žalovaný svojou

obranou nevyvrátil pochybnosti o tom, že žalobkyňu nediskriminoval. Nevysvetlil ani svoje preferenčné zaobchádzanie s L. M.. Súd prvej inštancie postupoval správne, ak v konaní posudzoval aj porušenie zásady rovnakého zaobchádzania vo forme priamej diskriminácie. K porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania pri výberovom konaní vo forme priamej diskriminácie podľa antidiskriminačného zákona ide aj v prípadoch, ak v rámci výberového konania došlo zo strany potenciálneho zamestnávateľa ku konaniu, pri ktorom sa s osobou zaobchádzalo menej priaznivo, ako sa zaobchádzalo s inou osobou v porovnateľnej situácii. Išlo o znevýhodňujúce zaobchádzanie so žalobkyňou zo strany žalovaného na základe ňou tvrdeného diskriminačného dôvodu, pričom žalovaný svoju časť dôkazného bremena neunesol, keď presvedčivo logickými argumentmi tento svoj výber nezodôvodnil.

10. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne zotrval na svojej odvolacej argumentácii, že žalobkyňa nebola z jeho strany diskriminovaná. Žalobkyňa pre prípadný úspech v spore bola povinná uviesť, ktorá súťažná podmienka pôsobila nepriamo diskrimináciu vo vzťahu k jej príslušnosti k rómskemu etniku. V tomto smere zotrval na svojej odvolacej argumentácii.

11. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobkyne a žalovaného bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "C.s.p.") v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 C.s.p., z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne a ani odvolanie žalovaného, nie sú opodstatnené.

12. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 07. 02. 2018 o 10.00 hod. v poj. miestnosti č. dv. 202/II.p., pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 01. 02. 2018 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

13. Odvolatelia podľa obsahu odvolania namietajú odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ C.s.p., teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

14. Odvolací súd dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené.

15. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom nedošlo ani k porušeniu procesných práv strán sporu, preto odvolací súd rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom, potvrdil.

16. Správne, podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku v spojení s dopĺňacím rozsudkom, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

17. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie dáva odpoveď na všetky argumenty uvádzané odvolateľmi. Títo pritom uvádzajú skutočnosti, ktoré už boli uvedené pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa tento náležite a správne vypořiadal pri rozhodovaní vo veci. Preto odvolacie námietky žalobkyne a ani žalovaného nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

18. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam odvolací súd uvádza nasledovné:

19. Súdu prvej inštancie nemožno vytknúť, že by pochybil v procese hodnotenia vykonaných dôkazov, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov ustanovenej v § 191 ods. 1 C.s.p. V tomto smere nemožno súdu prvej inštancie vyčítať žiadne pochybenia, keď výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá pravidlám logického myslenia, pričom súd prvej inštancie vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dokazovania vyplynuli alebo ktoré v priebehu konania vyšli najavo. Niet pochyb ani o správnosti skutkových záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie.

20. Pri zisťovaní skutkového stavu a hodnotení dôkazov súd prvej inštancie vychádzal zo špecifickej dôkaznej situácie v antidiskriminačných sporoch, ktorá je typická tým, že požiadavka, aby žalujúca strana musela preukázať, že bola diskriminovaná práve a výlučne pre svoj rasový (etnický pôvod) a nie z iného dôvodu, je celkom zjavne nesplniteľná, lebo preukázať motiváciu (pohnútku) žalovanej strany je z povahy veci vylúčené. Vychádzajúc z § 11 ods. 2 zák. č. 365/2004 Z.z. postačuje oznámiť zo strany žalujúceho subjektu konajúcemu súdu skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 01. 12. 2015 č.k. III.ÚS 90/2015-41).

21. Súd prvej inštancie v danej veci vychádzal zo špecifického rozdelenia dôkazného bremena a správne uzavrel, že žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno a preukázala, že zo strany žalovaného došlo voči nej k diskriminačnému zaobchádzaniu tým, že poukázala na skutočnosti, o ktoré svoje tvrdenia o diskriminácii opiera, a tieto v konaní boli aj preukázané.

22. Žalobkyňa svoju žalobu opierala o tvrdenie, že napriek tomu, že spĺňala všetky predpoklady a výhody stanovené externým pokynom Fondu sociálneho rozvoja ako uchádzačka o pozíciu terénnej sociálnej pracovníčky bola vo výberovom konaní neúspešná. Namietala tiež priebeh výberového konania, keď vznikli pochybnosti o jeho objektivite z dôvodu, že sa ho zúčastnili osoby, ktoré neboli členmi hodnotiacej komisie a mali vplyv na jej rozhodovanie. Pochybnosti o transparentnosti výberového konania vyvoláva podľa žalobkyne aj prijatie L. M., neúspešnej kandidátky vo výberovom konaní na asistenta sociálneho pracovníka na pracovnú pozíciu referentky sociálnych vecí u žalovaného, ktoré skutočnosti svedčia podľa názoru žalobkyne o porušení zásady rovnakého zaobchádzania, pričom pohnútkou diskriminačného konania bola podľa nej jej etnická príslušnosť.

23. Správne súd prvej inštancie uzavrel, že z výsledkov dokazovania vykonaného pred ním možno dospieť k záveru, že skutočnosti tvrdené žalobkyňou a ktoré majú svedčiť o diskriminačnom konaní zo strany žalovaného, vedeného pohnútkou etnickej príslušnosti žalobkyne, možno považovať za preukázané.

24. Súd prvej inštancie v tej súvislosti uzavrel, že z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný kritériá pre výber sociálneho pracovníka prevzal z externého pokynu Fondu sociálneho rozvoja, avšak výhody zúžil z piatich príkladov uvedených na dve, pričom vylúčil napriek tomu, že išlo o prácu takmer výlučne s marginalizovanou rómskou komunitou, príslušnosť uchádzačky k rómskemu etniku, účasť na predchádzajúcich vzdelávacích a komunitných aktivitách a znalosť jazyka cieľovej skupiny, z čoho možno dôvodne usudzovať, že tým došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania už v štádiu prípravy výberového konania. Rovnako mal za preukázanú aj ďalšiu skutočnosť tvrdenú žalobkyňou, že v priebehu samotného výberového konania došlo zo strany E. Q. k zásahu do výsledkov výberového konania prezentáciou hodnotiacich úsudkov, čím taktiež došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. Takýmto spôsobom bol názor komisie výrazne ovplyvnený. Správne súd prvej inštancie tiež uzavrel, že žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno o preukázaní skutočnosti, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania aj bezprostredne po ukončení výberového konania, keď na pozíciu referenta sociálnych vecí s totožnou pracovnou náplňou, aká bola prezentovaná vo výberovom konaní bola uzavretá pracovná zmluva s neúspešnou uchádzačkou L. M..

25. Odvolací súd sa zhoduje s názorom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa tak predložila dostatočné dôkazy preukazujúce skutočnosti, z ktorých možno vyvodit' záver o diskriminačnom konaní zo strany žalovaného vo vzťahu k nej, pričom žalovaný v konaní neprodukoval relevantné dôkazy svedčiace o tom, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, z dôvodov uvedených žalobkyňou, nedošlo.

26. Počiatočné bremeno preukazovania dôvodnosti nároku, ako bolo už vyššie uvedené, spočívalo na žalobkyňi, aby predložila dôkazy, z ktorých by vyplynulo, že došlo k diskriminácii a žalobkyňa o tvrdených skutočnostiach, ktoré spôsobili jej diskrimináciu aj dôkazné bremeno uniesla. Dôkazné bremeno sa následne presunulo na žalovaného, ktorý mal v konaní preukázať, že k diskriminácii nedošlo, teda že menej priaznivé zaobchádzanie so žalobkyňou nebolo založené na jej etnickej príslušnosti.

27. Žalovaný síce v priebehu konania spochybňoval tvrdenia žalobkyne v naznačenom smere, avšak neprodukoval žiadne dôkazy, z ktorých by bolo možné vyvodit', že uniesol dôkazné bremeno a preukázal, že k diskriminačnému konaniu z jeho strany nedošlo.

28. Odvolací súd považuje úvahy súdu prvej inštancie ohľadom neunesenia dôkazného bremena žalovaným za správne, pričom ani odvolacie námietky v tomto smere nemôžu zmeniť rozhodnutie v prospech žalovaného. Žalovaný totiž v priebehu konania pred súdom prvej inštancie neprodukoval žiadne dôkazy, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že k diskriminácii žalobkyne nedošlo.

29. Odvolací súd v tej súvislosti dodáva, že predmetom konania nebolo rozhodovanie o platnosti alebo neplatnosti výberového konania, teda súd nerozhodoval o tom, či výberové konanie prebehlo podľa zásad tam stanovených. Žalovaný v priebehu konania nevysvetlil, z akého dôvodu umožnil, aby na priebeh a výsledky výberového konania mali vplyv aj iné osoby, ktoré neboli členmi komisie a prečo nepostupoval v zmysle pokynu Fondu sociálneho rozvoja a do výberových kritérií nezaradil aj podmienku ovládania rómskeho jazyka. Tiež nevysvetlil, z akého dôvodu neponúkol žalobkyňu zamestnať sa na pozíciu referentky sociálnych vecí tak, ako to urobil v prípade L. M.. Nevyvrátil tak pochybnosti o diskriminačnom konaní vo vzťahu k žalobkyňu.

30. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade došlo k diskriminácii žalobkyne z dôvodu jej etnickej príslušnosti, žalobkyňa má preto právo domáhať sa toho, aby súdnym výrokom bolo určené, že žalovaný sa dopustil vo vzťahu k nej porušenia zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu jej etnickej príslušnosti a súčasne požadovať od neho ospravedlnenie, ako správne rozhodol súd prvej inštancie.

31. Odvolací súd považuje za správne úvahy súdu prvej inštancie, o ktoré oprel svoje rozhodnutie pri stanovení primeraného zadošťačenia žalobkyne.

32. Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné predovšetkým prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Žalovaný sa dopustil diskriminácie vo vzťahu k žalobkyňu, a tým bola nepochybne znížená dôstojnosť žalobkyne, pričom sa tak stalo počas výberového konania za účasti iných osôb. V danom prípade aj podľa názoru odvolacieho súdu nepostačuje uvedenie nápravy formou písomného ospravedlnenia, ale žalobkyňa má právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

33. V danom prípade bolo konaním žalovaného znemožnené žalobkyňu uzavrieť pracovný pomer a živiť sa výkonom práce, pričom došlo aj k výraznému zásahu do jej osobnostných práv. Práve s prihliadnutím na tieto okolnosti má odvolací súd za to, že čiastka 2.500 eur, ktorá bola žalobkyňu priznaná, je úmerná a adekvátna.

34. Odvolacie námietky žalobkyne, ktorá vytyka súdu prvej inštancie, že nezohľadnil všetky skutočnosti rozhodné pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy nemožno považovať za opodstatnené. Aspekty, na ktoré poukazuje žalobkyňa v odvolaní, a ktoré sú podstatné pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy boli súdom prvej inštancie zohľadnené, tak ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku.

35. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom, ako vecne správny.

36. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. Strany sporu mali v odvolacom konaní (len) čiastočný úspech, preto odvolací súd rozhodol tak, že nepriznáva stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

37. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).